

(M.W.) Dwaj przyjaciele — kawalerowie w dość podszym już wieku — Marek i Antonius postanowili uczynić siebie nawzajem jedynymi spadkobiercami, co następnie przyrzekli sobie w dwóch stypulacjach.

- Czy doszło do zawarcia ważnej umowy?
- Czy, jako jurysta, mógłbyś doradzić Rzymianom, w jaki sposób mogliby osiągnąć zamierzony cel.

Kazus 461

(PŚ.-W.) Marius, będący *heres extraneus*, jeszcze przed przyjęciem spadku, w drodze *in iure cessio hereditatis* zbył Juliusowi mające mu przyspaść w drodze dziedziczenia beztestamentowego spadku obejmującego latyfundiów w Ostii oraz 100 pracujących w nim niewolników. Gdy Julius pojawił się w swej posiadłości, zastał zaniebdany majątek, nudzących się niewolników i czekających już na niego wierzycieli spadkowych, którzy zagrozili mu wszczęciem postępowania egzekucyjne-go, jeśli w ciągu najbliższych dni nie spłaci długów. Zaniepokojony udał się po poradę do jurysty.

- Jako jurysta, udziel poradę Juliusowi.

Kazus 462

(PŚ.-W.) Marius, będący *heres extraneus*, już w kilka dni po przyjęciu spadku, w drodze *emptio-venditio* zbył Juliusowi przypadek w drodze dziedziczenia beztestamentowego latyfundiów w Ostii. Zawarto przy tym *stipulationes emptiae et venditiae hereditatis*. Gdy Julius pojawił się w swej posiadłości, zastał zaniebdany majątek i czekającego już na niego Milenusa, który zażądał wydania latyfundiów, gdyż, jak stwierdził, to on jest rzeczywiście *heres*. Julius oczywiście odmówił, więc Milenius wniósł przeciwko niemu *hereditatis petitio*. Zaniepokojony Julius udał się do jurysty.

- Jako jurysta udziel poradę Juliusowi.

(S.B.) Wentydiusz ustanowił w swym testamencie jedynym spadkobiercą syna Lukullusa. Jednak jeszcze zanim Wentydiusz zmarł, Lukullus, który pilnie potrzebował sporej sumy pieniędzy, miał bowiem mnóstwo długów, zawarł ze swym wierzycielem Mercelem umowę, której przedmiotem były prawa Lukullusa do spadku po Wentydiuszu. Nato-miast w zamian za to Marcel miał umorzyć zaciągnięte wcześniej u niego zobowiązania. Na dwa dni przed śmiercią Wentydiusz postanowił zmienić testament. Ostatnią wolą przyznał Lukullusowi połowę spadku, zaś do reszty powołał swego przyjaciela Hieronima, który także miał mnóstwo długów i nawet została już wszczęta przeciwko niemu egzekucja. Wierzyciele spadkowi, widząc co się święci, postanowili działać.

- Oceń stan prawny.

(T.S.) Claudia będąca w ciąży otrzymała wiadomość, że jej nienarodzone jeszcze dziecko zostało powołane do spadku na podstawie testamentu. Znajdując się w fatalnej sytuacji materialnej, postanowiła wystąpić o przyznanie prowizoryczne spadku w celu własnego utrzymania.

- Czy żądanie Claudii zostanie spełnione?

(S.B.) Aufidius — były legionista, któremu wszyscy krewni zginęli w czasie wojen z Dakami (101–106 n.e.) — ustanowił spadkobiercą swego przyjaciela, także zawodowego żołnierza armii rzymskiej Tiberiusa. W kilka dni po pogrzebie Aufidiusa, Tiberius odwiedził Juliusa będącego dłużnikiem zmarłego i zażądał zwrotu pożyczonych pieniędzy. Julius kategorycznie odmówił powołując się na ostatnią wolę zmarłego. Według twierdzenia Juliusa znalazło się w niej następujące zastrzeżenie, iż Tiberius straci wszelkie prawa do spadku, jeżeli w sposób wyraźny i stanowczy nie objawi woli jego przyjęcia — a czego zdaniem dłużnika, uprawniony dotychczas nie uczynił.

- Oceń stan prawny.